بسم الله الرحمن الرحيم

Human Rights Commission of the Maldives
Male'
Republic of Maldives

ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އޮފް ދި މޯލްޑިވްސް
މާލެ
ދިވެހިރާއްޖެ

ނަމްބަރު: PR - 11/2017

ނޫސްބަޔާން

ބައިނަލްއަޤުވާމީ ގޮތުން ފާހަގަކުރާ ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ މީހުންގެ ދުވަސް

ބައިނަލްއަޤުވާމީ ފެންވަރެއްގައި މިފަދަ ދުވަހެއް ފާހަގަ ކުރުމުގެ ބޭނުމަކީ ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ފަރާތްތަކުގެ ހާލަތާމެދު މުޖުތަމަޢުގައި ހޭލުންތެރިކުރުވުމާ، އެހެން މީހުންނާ އެއްފަދައިން ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ފަރާތްތަކަށްވެސް މުޖުތަމަޢުގައި ހަރަކާތްތެރިވެ އުޅުމަށް މަގުފަހިކުރުމުގެ ގޮތުން އެފަރާތްތަކުގެ ހައްޤުތައް ހިމާޔަތްކޮށް ހަރަކާތްތެރިވުމަށް ބާރުއެޅުމެވެ. ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ މީހުންނަށްވެސް މުޖުތަމަޢުގެ ބައެއް ކަމުގައި ދެކި، އެއްވެސް މީހަކު ބާކީ ނުކޮށް، އެންމެންގެ ޝާމިލުވުން ހިމެނޭ ގޮތަށް [illegible] ކަންކަން ބައްޓަންކުރުމުގެ [illegible] ދެމެހެއްޓެނިވި ތަރައްޤީގެ ލަނޑުދަނޑި 2030 ގައި ވަނީ ފާހަގަކޮށްފައެވެ. އެގޮތުން، މި އަހަރުގެ ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ މީހުންގެ ދުވަހުގެ ޝިޢާރުގެ ގޮތުގައި އ.ދ. އިން ކަނޑައަޅާފައިވަނީ؛

“Transformation towards sustainable and resilient society for all”

މިޝިޢާރު ބިނާވެފައިވަނީ އެންމެންގެ ޝާމިލުވުން ހިމެނޭ ދެމެހެއްޓެނިވި އަދި ދުޅަހެޔޮ މުޖުތަމަޢެއް ބިނާކުރުމުގެ މަޤްޞަދެވެ. ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ މީހުންނަށްވެސް ހަމަހަމަކަމާއެކު ހައްޤުތައް ލިބިދިނުމަށް ގާނޫނުއަސާސީގައި ބުނާ [illegible]، ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ މީހުންގެ ހައްޤުތައް ހަރަކާތްތެރިވުމުގައި މާލީ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ފުރުސަތު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅޭ ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ފަރާތްތަކުގެ ހައްޤުތައް ހަރަކާތްތެރިކުރުމަށް ކުރެވިފައިވާ ވަރަށް ހަރުދަނާ މަސައްކަތްތަކަށް ފާހަގަކުރަމެވެ. އަދި މުޖުތަމަޢުގެ ކަންކަމުގައި ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ފަރާތްތަކުގެ ބައިވެރިވުން އިތުރުކޮށް، ބާރުވެރިކުރުވުމުގެ ގޮތުން އެފަދަ [illegible] ދިނުމަށް ހިންގާ ޕްރޮގްރާމްތަކާއި މިފަދަ ކަންކަން [illegible] [illegible] ހަރުދަނާ ފިޔަވަޅުއަޅާކަމުގައި ދެކެމެވެ.

ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ މީހުންގެ ހައްޤުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނުން މި އަހަރު ހުށަހެޅިފައިވާ މަސައްކަތްތަކަށް ބަލާއިރު، އަތޮޅުތަކުގައި ދިރިއުޅޭ ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ފަރާތްތަކަށް އެކަށީގެންވާ ސިއްޙީ ފަރުވާ ނުލިބުމާއި، އެފަދަ ފަރާތްތައް ގަވާއިދުން ބޭނުން ކުރަން ޖެހޭ ބޭސް ރަށްރަށުން ލިބެން ނުހުންނަކަމުން [illegible] [illegible] މައްސަލަތައް ހިމެނެއެވެ. ޚާއްޞަ ގޮތެއްގައި، [illegible] ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ މީހުން [illegible] [illegible] [illegible] ހިމެނެއެވެ. މިކަމުގެ ސަބަބުން އެ ފަރާތްތަކަށް ސިއްޙީ ފަރުވާ ހޯދުމުގައި ނުހަނު ގިނަ ގޮންޖެހުންތަކާ ކުރިމަތިލާން ޖެހޭކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

މިގޮތުން، އާއިލާއާއި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އެކަށީގެންވާ ރައްކާތެރިކަން ނުލިބޭކަމަށް ބުނެ ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަތަކެއްވެސް ހިމެނެއެވެ.

އެހެންކަމުން، ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ މީހުންނަށް ފަސޭހަކަމާއެކު ވީހާވެސް ގާތުން ސިއްޙީ ހިދުމަތްތައް ލިބޭނެ އިންތިޒާމް ހަމަޖެއްސުމުގެ މުހިންމުކަން މިފުރުޞަތުގައި ފާހަގަކުރަމެވެ. ހާއްސަ ގޮތެއްގައި ރަށްރަށުގައި ދިރިއުޅޭ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ނަފްސާނީ ނުކުޅެދުންތެރިކަން ތަހައްމަލުކުރަމުންދާ ފަރާތްތަކަށް ނަފްސާނީ ބަލީގެ ހާއްސަ ޑޮކްޓަރުންނަށް ދައްކާލުމާއި ބޭސް ހޯދުމަށް ފަސޭހަ ގޮތްތަކެއް ހަމަޖައްސަންޖެހޭނެއެވެ.

ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ މީހުންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގައި، ކައުންސިލްތަކުގެ ދައުރު މިހާރަށް ވުރެ ފުޅާކޮށް، ރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅޭ ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ މީހުންގެ ހާލު ޤަވާއިދުން ބަލަން އިންތިޒާމެއް ހަމަޖެއްސުމާއި، އެފަރާތްތަކަށް ދިމާވާ މައްސަލަތައް ހައްލުކުރުމަށް ދައުލަތުގެ ކަމާގުޅުންހުރި މުއައްސަސާތަކާއި މަސައްކަތްކުރުމަށް ކައުންސިލްތަކަށް އިލްތިމާސްކުރަމެވެ. ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ މީހުންނަކީ މުޖުތަމަޢުގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި ހުރުމަށް ދައުލަތުން މިހާރު ކުރަމުންދާ މަސައްކަތްތަކަށް އިތުރަށް ހަރުދަނާކޮށް، 'އެއްވެސް މީހަކު ބޭރު ނުކުރާ ސިޔާސަތު' ގެ ތެރެއިން ޤައުމުގެ ކުރިއެރުމުގައި ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ފަރާތްތަކަށް ދިމާވާ ދަތިތައް ނައްތާލުމަށް ބޭނުންވާ އެންމެހާ ވަސީލަތްތަކާއި މިޔާރަށް ފުރި އިތުރުކުރުމަށްވެސް އިލްތިމާސްކުރަމެވެ. މީގެ އިތުރުން، ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ މީހުންނަށް މުޖުތަމަޢުގެ ކަންކަމުގައި ބައިވެރިވުމަށް ހުރި ހުރަސްތައް ދުރުކޮށް، އެހެން މީހުންނާ އެއްފަދައިން އެފަރާތްތަކަށްވެސް މުޖުތަމަޢުގެ ކަންކަމުގައި ބައިވެރިވެވޭނެ ގޮތަށް ކަންކަން އިންތިޒާމުކުރުމުގެ މުހިންމުކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ މީހުންނަކީވެސް މުޖުތަމަޢުގެ ބައެއްކަމުގައި ދެކި، އެފަދަ ފަރާތްތަކަށް ދޭނެ އެހީތެރިކަމާއި އަޅާލުން އާއިލާއާއި މުޖުތަމަޢުގެ ފަރާތުން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އިލްތިމާސްކުރަމެވެ.

15 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1439
03 ޑިސެމްބަރު 2017